

אלה שהרגו אותו

אחד החבלנים שניתפס במערה ממנה נורו היריות על צבי עופר, יושב כשידיו כפותות לאחור. אפשר להבחין בסוליות הגומי של נעליו. לידו, משמאל, מוטלת על הארץ גוויית

אחד החבלנים כשמעליו רגליו של חייל צה"ל. התמונה צולמה בלילה, לאור פנסי מכונית, בידי שני הנערים שנקלעו למקום באקראי. בקרב עקוב מדם זה נהרגו שני חבלנים, ביניהם גם מפקד היחידה, ונתפסו שישה אחרים, שניים מהם נפצעו. מנדוריו חייגלי צה"ל הרודפים

שיחה אחרונה

„אני חוזר לשדה!“

חלק חשוב מהאוכלוסיה נהרג גם הוא שלא להיגרר למעגל של סירור ותגובות חמורות. מה יהיה בעתיד? צבי עופר משר את כתפיו. „אני, על כל פנים, שמח שזאת כבר לא תהיה הראגה שלי. אני חוזר לשדה.“

תקופת שירותו כמושל צבאי של העיר הגדולה ביותר בגדה המערבית נראתה לו כתקופה גדושת עניין, ומרתקת. כי הוא היה, למעשה, כלי חשוב לא רק על לוח-השחמט הצבאי, אלא גם על לוח-השחמט המדיני של הר מחב. את המגעים עם המדי כנעאן, איש-אמונו של המלך חוסיין — ניהל ברציפות. והוא הפך מומחה לבעיות פלסטיות, על כל זרמיה הפוליטיים המות רים והאסורים.

צבי עופר

עופר הבהיר את מדיניותו המוצהרת של המישל: לאפ-שר לפלסטינאים התבטאות פו-ליטית חופשית, עד לסף ההת-ארגנות.

„ומדוע לא יתירו להם להת-ארגן ממש?״ שאלתי. תשובתו, לצערי הרב, אינה ניתנת לפירסום כאן.

צבי עופר, כמובן, לא היתה מדיניות משלו. הוא ביצע את המדיניות שנקב עה עליידי הממשלה בכלל, ושר הביטחון בפרט. אבל מעשיו כמושל צבאי דיברו על עצמם: עם כל היותו „המושל של המדי כנעאן“ הוא לא עשה דבר שיפריע לפלסטיות נאים החושבים אחרת: אלה הדוגלים ביישות פלסטיניות, למשל, והחותרים להקמת רפובלי-קה פלסטינית, שתחתום שלום עם ישראל.

בשלב זה של השיחה, החלטנו שנינו כי, בעצם, אין המסיבה החברתית המקום הי מתאים ביותר לסוג זה של החלפת-דיעות. הרמנו שנינו כוסית לסיום תקופת שירותו כמושל צבאי, והתחלת תקופת שירותו הי מתורש כמפקד יחידה קרבית.

יומיים לאחר מכן נכנס לתפקידו הישן חדש, כמפקד היחידה שבראשה הוא עמד, כאשר השיגו הכוור האחרון בואדי קלט. **שלום כהן**

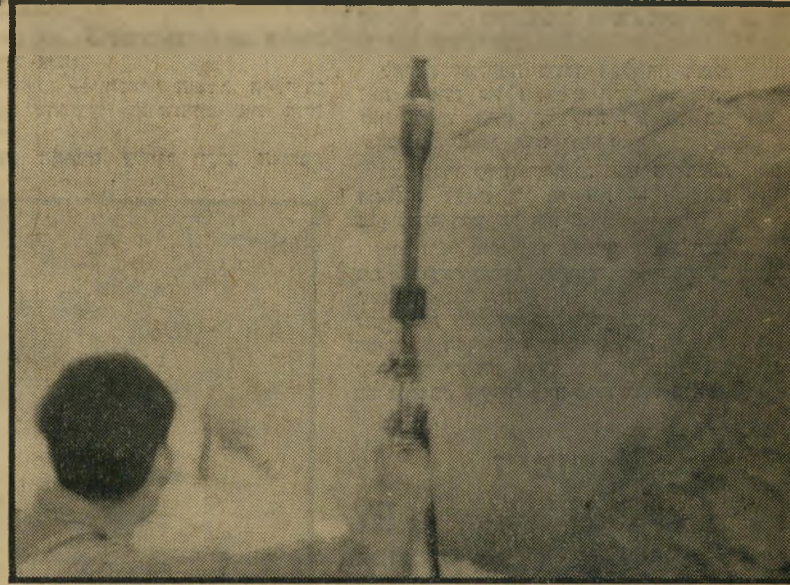
ה היה במסיבה, בביתו של עורך-הדיון צבי לידסקי, האורחים שואספו היו מגוונים: שופטים, עורכי-דין, עיתונאים. כל אלה אשר טבעו לראותם בביתו של משפטן. יצאו דופן מספר קציני צבא, שהשתייכו כולם למימשל הצבאי בשטחים. כי צבי לידסקי שירת במילואים כפרקליט צבאי, באחת מתקופות השירות שלו שירת בשכם, כשסגן-אלוף צבי עופר היה מושל צבאי שם.

את עופר פגשתי עד אז תמיד במדים. הפעם היה לבוש חליפה כחולה אלגנטית, ואשתו נלוותה אליו. בשעה שנטל כוסית לידו, שמתי לב כי חסרה לו אצבע. זה היה ביום בו הוגלו שלי-שה מתושבי שכם אל מעבר ל-גבול. העיר היתה שרוייה בי-עוצר והתחזית היתה: עוד ר-עוד שבימות והפגנות-תלמידים.

„ראיתי את הכתב שלכם ב-ביתו של המדי כנעאן, פתח. ״אם הוא ידווח על פגישתו, אנא שים לב לעובדה אחת: ייתכן שהוא יכתוב, כי חיילים שעברו בטאנק לפני הבית השליכו חזיו יגן. זה מה שהתלונן בפנינו ראש העיר עצמו. ובכן, בדקנו. לא נזרק שום חזיו. פשוט טנק שעבר שם הש-מיע קול-נפץ מהמוע. הסברנו לראש העיר, והוא קיבל את ההסבר. אבל ייתכן שהכתב שלכם לא שמע זאת.“

הבטחתי לשים לב לנקודה זו בכתיבה. **שיחה התגלגלה**, כמובן, לענייני השטחים. לא אפר את הבטחתי, ש-דברים מסוימים יישארו אף זה רקורה. השאלה הכללית היתה: האם יכול מישהי-כיבוש, המתחיל בדפוסים ליברליים ביותר, להישאר ליברלי — או שמא דוחפים אותו המאורעות להיות נוקשה יותר ויותר, עד שהוא נהיה מיסטר-כיבוש ככל מיסטר-מסוג זה בהיסטוריה?

במשך שנה וחצי, השיב, „הצלחנו לש-מור על מצב תקין, בגבולות מסוימים. זה, על כל פנים, ריווח נקי. ידענו לשלוט — בלי להיגרר למעגל של דיכוי. התוצאה:

חופת בקניון

חייל צה"ל מחזיק בידו רימון-רובה-נגד-טנקים, משקיף אל תוך הקניון בו הסתתרה קבוצת החבלנים, ואשר לתוכו המ-סירו כוחות צה"ל אש תופת, לפני שהחלו בסריקה. עשן ואבק עולים מתוך הקניון למרומים.

הר חברון, כבש את העיר מבלי לירות אף יריה אחת. אם הנקמה, לה ציפו תושבי חברון, לא התחוללה על ראשם, היה זה בין השאר בזכות צבי עופר — לוחם גדול ואמיץ, ועם זאת מאמין נלהב בטהרה-הנשק. המאורע שנחרת יותר מכל בויכרונו, ל-דבריו, היתה הבעת פניו של מאיר הר-ציון, בפעולת הכינרת ב-1955, כשגילה כי ירה באדם בלתי מזויין. לפני שהסתער בראש אנשיו על מוצב נוקיבי, אמר להם צבי ער-פר: „אינני רוצה שתהיו לרוצחים!“

לאחר המלחמה, שהוטלו עליו תפקידי מימשל בחברון ובשכם, היה זה עופר ש-קבע את הכלל של אי-פגיעה מוחלטת ב-אוכלוסיה האזרחית. היה זה הוא שהגשים את מדיניות „האגרון בכפפה של משי“ והצליח לרסן עיר מועדת לפורענות כשכם. קשות וגמרן, קנה צבי עופר את ליבם של הערבים בהם משל, כשדאג אישית להמ-ציא תרכיב-חיסון נגד שיתוק לילד בשכם, או להביא לבית-חולים סוכריות לילדה ש-נפגעה בשגנה בחברון.

הפלאח מכפר אויר, שלא ידע ששה אחד רת מלבד עברית, ידע לעומת זאת את כל השפות האפשריות שביחסי-אנוש.